

landstinget beviljade de begärda 5,000 kr. — Landstinget beslöt att fastställa den av direktionen för Gotlands läns tuberkulosjukstuga uppgjorda staten för anslaget för år 1926, sålunda på kr. 38,651.43. Den brist landstinget härigenom tillade sig fylla uppgår till 17,000 kr. I föregående års stat uppgick bristen till alltså 11,200 kr. Ökningen beror ej på ökade driftkostnader utan på att överskotten från kristiden nu äro förbrukade.

Avgifterna för vårdplatserna bestämdes till 1 kr. å sällman samt 4 kr. å halvskilt rum och 6 kr. å enskilt rum.

— Landstinget beslöt fastställa legosängsavgifterna vid länslasarettet i enlighet med det förslag lasarettsdirektionen framlagt. Legosängsavgifterna skola sålunda för sjuka från länet under 1926 utgå med 8 kr. för enskilt rum, 5 kr. för halvskilt rum och 2 kr. för allmänsal t. o. m. tredionde dagen samt därefter 1.25 kr. pr dag, dock med rätt för lasarettsdirektionen att i ommande fall medgiva nedsättning av sistnämnda avgift in till läget 50 öre pr dag. Sjukvårdsavgiften inom länet bestämdes som förut till 50 öre för män och 25 öre för kvinnor.

Förslaget till inkomst- och utgiftsstat för lasaretten, slutande på 187,590. 65 kr., godkändes. Landstingets tillskott för 1926 är i staten uttaget till 98,021. 38 kr. Motsvarande siffror föregående år voro 196,961. 65 kr. och 111,158. 92 kr. En synnerligen avsevärd minskning föreligger alltså i år.

Allmänna svenska barnmorskorförbundet beslöt på sitt möte i Stockholm den 26-29 maj innya varande år att ingå till landstingen med begäran om fri sjukvård å resp. länssjukvårdsanstaltningar för distrikts-, reserv- och kommunalt anställda barnmorskor. Eventuellt bestämdes, att samma betalningsgrund skulle fastställas för barnmorskorna som för annan länets sjukvårdspersonal, som befinner sig i utöfning samma ekonomiska läge och tjänsteställning som barnmorskorna. Barnmorskorna äro visserligen ej helt anställda i landstingets tjänst, framhållt förbundet i sin skrivelse, men det är dock landstingen, som genom sina barnmorskestyrelser svarar för hela organisationen, och det är till dessa styrelser, som barnmorskorna ha att vända sig i sina angelägenheter.

Landstinget fann i. n. icke skäl bifalla framställningen.

— Linets barnmorskestyrelse hade hemställt att landstinget med fastställande av uppgjort stat förslaget för år 1926 måtte till styrelsens förfogande ställa ett belopp av 18,957 kr. Bland beräknade utgifter märktes bidrag till pensionering av 4 kommunalt anställda barnmorskor å 500 kr. samt engångsavgift till Vamlingbo och Sundre för barnmorskan Teresa Pettersons pensionering, 2,057 kr.

Utskottet hade ansett, att utredningen fråga om barnmorskornas pensionering vore alltför bristfällig samt att ett bifall kunde medföra flera liknande framställningar och därför hemställt, att landstinget icke måtte bifalla barnmorskestyrelsens begäran i vad den avsåg anslag till pensionering och som följt härav minskat det begärda anslaget till 10,700 kr.

Då ärendet föredogs begärdes ordet av

hr Olsson, som redogjorde för barnmorskestyrelsens ställning och yrkade bifall till den framställning, som av styrelsen gjorts i saken.

— Hr Hansén yrkade avslag på den del av utskottets framställning, vari yrkades, att engångsavgiften för barnmorskan Teresa Pettersons pensionering skulle störas av staten. Fru Pettersons hade förklarats vilja stå till distriktsbarnmorska och Vamlingbo hade därför rätt att få igen sina pengar.

— Hr Pettersén ansåg det svårt för landstinget att ta ställning till frågan i det skick den kommit inför tinget. Det vore även egenomtligt att landstinget skulle bidraga med 300 kr. till barnmorskornas pensionering, men endast 200 kr. till deras avlöning. Barnmorskestyrelsens utredning led av vissa oklarheter. Bifall till utskottets förslag.

Härföre biföll landstinget utskottets förslag utan votering. — Epidemihandens förslag till inkomst- och utgiftsstat för epidemijukvården år 1926 godkändes och till nämndens förfogande ställdes ett förslagsanlag av 11,200 kr. Sekretärens arvode har i den nya staten höjts från 400 till 600 kr.

— Barnmorskestyrelsen, som även är styrelse för Gotlands läns sjukvårdsnämnde, hade som bekant i ett uttöfning uttalande, varav vi tidigare lämnat referat, hemställt, att landstinget måtte godkänna en av styrelsen uppgjord plan för distriktsvården på länets landsbygd samt att med godkännande av bifogt förslag till inkomst- o. utgiftsstat bevilja ett förslagsanlag av 5,500 kr. för 1926.

Enligt planen skulle högst 8 distriktskötare anställas, med stads- och landsbygd, Sjöbo, Fårösund, Klintebo, Visby, Roma, Hemsjö och Ljugarn. På grund av de förändringar epidemijukvården emellertid kommer att undergå skulle det v. erhelst två distriktskötarelekbefattningar behöva tilläggas nämligen i Klintehamn och Ljugarns distrikt.

Utskottet föreslog, att landstinget måtte uppdraga åt barnmorskestyrelsen att till nästa år utarbeten en ny plan för distriktsvården, baserad på ett antal av 5 distriktskötare samt skyldighet för kommunerna att bidraga med kostnaderna för organisationen. Hr Hansén följde i en reservation påtalat, att

sjukvårdsstyrelsens ordförande och sekreterare uppburit arvoden, ehuru landstinget icke beviljat sådana och styrelsen ej heller varit i verksamhet.

Vid ärendets föredragning begärdes ordet av

hr Baatholm, som redogjorde för sin åsikt beträffande arvoden. Tal hade emellertid inte yrkades.

Hr Ericson var personligen i sak fall ense med hr Baatholm, men vederbörande ha ej haft tillfälle att uttala sig, och för har utskottets majoritet ej gjort något uttalande i saken.

Hr Olsson var övertygad om att det behövdes sjukskötare på landsbygden. Begärande att bristande förskrifter göras, att barnmorskestyrelsen icke kan veta, hur den skall göra i egenkap av sjukvårdsstyrelsen.

Hr Gerdtén ville ha det klarlagt av landstinget, om barnmorskestyrelsen skall fungera som styrelse för distriktsvården utan särskilt arvode eller med. Sömliga ansåg ju det självklart att inlett arvode skall utgå, när organisationen ännu icke genomförd.

Hr Hugo Karlström yrkade bifall till utskottets förslag och hr Engström till barnmorskestyrelsens framställning.

Hr Baatholm betonade äm en gång det oöppnbara i att arvoden utgå, speciellt av en tjänsteman, i vars ägenkap den del utgår, att utifrån det arbete, för vilket nu särskilt arvode uppböras.

Hr Pettersén förklarade arvodeskvittens samt yrkade bifall till barnmorskestyrelsens framställning.

Hr G. E. L. J. ansåg inlett större behov av distriktskötare förstämmande. Kommunerna önska ej heller bidraga.

Efter ytterligare ett flertal anföranden av hr Erikman, Karlström, Gerdtén, Olsson, Ahlsten, Engström, Baatholm och G. E. L. J. beslöt landstinget utan votering bifalla utskottets förslag.

— Ansvarsfrihet beviljades styrelsen för Gotlands sjukhem, direktionen för länets tuberkulosanstalt samt direktionen för länslasarettet för 1924 års förvaltningar.

— Gotlands länskommitté av Svenska länsföreningen med tillstånd berukas hade begärt ett anslag av 750 kr. såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för dispensarverksamheten inom länet vilket bifölls.

Sjukhemsfrågan.

1924 års landsting hade uppdragit att kommittén för byggande av hem för kroniskt sjuka att utreda, huruvida Visby stad ägde rätt att undandraga sig deltagande i landstingets kostnader för byggandet av ett hem för kroniskt sjuka. Som svar härpå har kommittén uttalat, att enligt landstingsförordningen äger landstinget självt avgöra denna fråga.

Frågan om byggande av sjukhem hänger intimt samman med landstingens skyldighet att senast den 1 januari 1929 ha ålderdomshem anordnade. För Gotlands del har denna senare fråga blivit vilande, emedan kommunalrepresentanterna såsom gjorts gällande, att behov av ålderdomshem egentligen icke föreligger, men väl av hem för kroniskt sjuka.

Emellertid i komplexerna i Leigan tillvaligarsrådet för detta hems åstadkommande därigenom, att Visby stad redan har det tillfredsställande ordnat för sina kroniskt sjuka genom sjukavdelningen på Fristad. Förste kamalasskreteraren Nils Mourreau i socialdepartementet har skrivelse till sjukhemskommitténs ordförande, dr Tidmark, uttalat, att det för länet överhuvudtaget torde vara mest ekonomiskt välbehålligt, om en godviljig överenskommelse träffades av landstinget med Visby stad. Därest Visby stad skulle tvingas deltaga i kostnaderna för byggandet av ett nytt hem för hela länets kroniska sjukvård, är väl följden närmast bliva den, att verksamheten i denna gen nedlades på Fristad och det nya hemmet fick byggas så mycket större, så att det målsatte fem-platser som för ändamålet finnes på Fristad. Det ekonomiska för länet i en sådan åtgärd torde för alla vara uppenbart, skriver hr Mourreau. Därest ej landstinget skulle finna det vara mest lämpligt att av övannämnda skäl helt och hållet lämna Visby stad utanför frågan, och låta staden själv sköta sin kroniska sjukvård såsom hittills, kan man ju ock tänka sig att landstinget med ett visst belopp per plats inkomte eller inlöste avdelningen för kroniskt sjuka på Fristad. Beträffande administrationen av avdelningen borde några svårigheter ej behöva uppstå. Om Visby stad gick med härpå, skulle naturligtvis staden bidraga till uppförandet av det nya sjukhemmet.

Ordnandet av den kroniska sjukvården kommer helt säkert betydligt att överska på frågan om ålderdomshemmens inrättande. I vissa fall kan fattigvårdsnämndens befäring från skyldigheten att anordna fattigvårdsanstalt eller ha del i sådan. Det är länsstyrelsen, som har att fatta beslut i dessa frågor, men såvitt gäller inkomte eller inlöste avdelningen om tillgång till vård för hem för kroniskt sjuka finnes för de kommunernas understötare, som därav äro i besittning av ett antal platser på förslag för det nya sjukhemmets förläggning. För den nu bevarat direktiv och medel av landstinget.

Enär utskottet icke hunnit slutligt utreda frågan, beslöt landstinget, på förslag av hr Baatholm till morgon. Enligt vad vi erfarit har ägaren av den till inkoop för sjukhemmet anordnade förelagda egendomen L. n. Histnas erbjudit sig att förlägga egendomen till landstinget för 44,000 kr.

Undervisningsfrågor.

Svenska dövutlämnarsresultatena på beviljades ett anslag av 100 kr. för 1926 såsom bidrag för anskaffande av för dövsuttämnas fattbar litteratur.

— Till utgående av läidskriften De blindas vokabulär anslags 100 kr. under samma vilkor som uppställdes 1924, innebärande bl. a. garanti för, att de blinda på Gotland få kännedom om tidningens existens.

Till Visby stads lärings- och yrkeskolor anslagos för 1926 1,000 kr.

— Till stipendier åt lärare och lärarinnor samt seminarier öfver från länet för deltagande i 1926 års utbildningskurser för lärare och lärarinnor vid rikets fortsättningskolor anslagos 1,500 kr.

— Ett stipendium av 80 kr. anslogs för en deltagare från länet i 1926 års sociala förbildningskurs för lärare m. fl.

— Till fyllande av bristen i 1926 års stat för Manilla dövsuttämnarskola anslagos 6,946.49 kr.

— Till L. O. G. Ts, N. T. O. och läbbandsförbundets upplysningsverksamhet inom länet 300 kr. nykterhetsfrågan anslagos 300 kr. för vardera av åren 1926-28, med vilkor att anslaget icke användes till bedrivande av politisk propaganda. Anslaget skall delans mellan de olika organisationerna i förhållande till deras medlemsantal.

— Till den planerade nykterhetskursen i Klintehamn 1926 anslagos begärda 1,500 kr.

Till folkskolornas o. lantmannaskolans driftskostnader under 1926 anslogs 11,280 kr. och till dyrtidstillägg till lärarepersonalen läsåret 1925-26 förslagsanlag 1,500 kr. Utskottet gjorde i sitt uttalande om hemställan att skolstyrelsen måtte ta under övervägande, huruvida icke sloppande av elovavgifterna kunde stimulera elevförekvensen samt om denna åtgärd icke var oskärvt påföljd, huruvida icke antalet lärare vid skolan med hänsyn till rådande relativt ringa elevanslutning kunde i någon mån inskränkts.

En kort diskussion uppstod i frågan, inledd av landshövdingen, som förklarade det vara knappast möjligt nämra att minska läroresatlet.

Hr Gerdtén beklagade den minskade elevförekvensen och trodde denna berodde på svagheten för den nya mössan. De högre folkskolorna äro en genväg till studentexamen, men folkskolorna äro i större grad värda understöd än de högre folkskolorna.

Hr Gerdtén: Det var en läroförelse i hela vårt land, att folkskolorna avfolkades, kanske mest berodde på att de förmögna barnerna på skilda sätt söner till högre skolor. Skolstyrelsen borde ej så snart ha gjort den ant anställda lärokräften öfverläsa. Tal, yrkade emellertid kort och godt bifall.

— Hushållningsläroplanen hade begärt att landstinget måtte till uppehållande av undervisningen vid sällskaps skoldåka i Visby bevilja 4,700 kr. för vardera av åren 1926-28 samt ett tillfälligt anslag för 1926 å 550 kr.

Andra utskottet hade emellertid, enär en omorganisation av skoldåkan måhända snart nog kommer till stånd, tillstyrkt anslag till endast för 1926 4,700 kr. för uppehållande av undervisningen samt bevilja ett tillfälligt anslag av 550 kr. för samma år.

Landstinget beslöt i enlighet med utskottets yrkande, varjämte uppdrags att valutskottet att utse ett ombud, som tillsammans med delegerade från Visby stad och hushållningsläroplanen skall överlägga om skoldåkans omorganisation.

— Anslaget till studiecirklarna bifölls med 12 röster mot 8.

Folkhögskolans byggnadsfråga.

Andra utskottet hade tillstyrkt beviljande av 12,000 kr. till byggande av ett elevhem vid folkskolan i Hemsjö, trots att utskottet icke kunde dela den mening att bristen på elevhem är skade för elevanslutningen och sålunda ansåg att behovet av nya byggnader bör bestämmas av elevförekvensen. Enär på frivillighetsväg ett avsevärt belopp uttryckligen för ändamålet och det länns byggnadsfråga blir definitivt löst med det begärda anslaget, satta sig utskottet icke velat motstå.

Efter en längre diskussion beslöt landstinget att bifalla ett av hr Levan der under debatten framställt yrkande, innefattande bifall till det gjorda anslaget skulvet med tillägg, att skolstyrelsen skulle utreda, huruvida eleverna kunde få bo gratis i elevhemmet.

Länets landsting

sammanträdde åter i dag strax efter kl. 12, varvid först företogs till behandling till det första utskottet hänskjutna ärendena.

Gårdagen var helt ägnad åt utskottsarbetet, och första utskottet, som hade flera stora betydelsefulla ärenden att behandla, hann först omedelbart före plenums början stultjustera sina betänkan.

Första utskottet gjorde i går en utfärd till Hastnas för att besöka den till sjukhem förelagda egendomen, och andra utskottet gjorde ett besök i Hemsjö för att på ort och ställe studera folkskolornas byggnadsfråga.

Förhandlingarna i dag ledde under en del av sammanträdet av v. ord., hr Joh. Johansson, enär kontraktsprosten Sundblad kallats till domkapitlets sammankomst.

Sjukvårdsfrågor.

Svenska västkustsanatoriernas samorganisation hade hos landstinget begärt ett förslagsanlag å 3,200 kr. för år 1926 att utgå med 1.75 kr. pr underhållsavgift för vård av medelåsa och mindre bemedlade patienter från landstingsområdet vid någon av de till samorganisationen anslutna anstaltarna. K. befärdade hade ansett ett anslag på 900 kr. tillräckligt, och detta blev också landstingets beslut.

Svenska vanförestälternas centralkommitté hade begärt ett förslagsanlag för 1926 å 5,000 kr. såsom bidrag för vård och yrkesutbildning av omedelade och mindre bemedlade vanfora från länet vid vissa vanförestälternas. För innya varande år har landstinget beviljat 8,000 kr., men då härav redan under årets första kvartal åtgått 1,426.50 kr., hade k. befärdade ansett en höjning av anslaget för år 1926 vara påkallad och därför tillstyrkt centralkommitténs anhållan. Även första utskottet hade tillstyrkt och